

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CLVI. — Izdan in razposlan 29. dne septembra 1916.

Vsebina: (Št. 330 in 331.) 330. Ukaz, s katerim se uravnava promet z divjim kostanjem, želodom in bukvicami (žirom). — 331. Ukaz, s katerim se uravnava promet z mezdro (usnjem za klej).

330.

Ukaz poljedelskega ministra v porazumu z udeleženi ministri z dne 28. septembra 1916. l.,

s katerim se uravnava promet z divjim kostanjem, želodom in bukvicami (žirom).

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) se za dobo, dokler trajajo izredne razmere, ki jih je povzročilo vojno stanje, ukazuje tako:

§ 1.

Določila tega ukaza se nanašajo:

1. na divji kostanj,
2. na želod in bukvice (žir).

§ 2.

Kdor ima divje kostanje, mora spraviti njihove plodove.

Ako posestnik ne more sam spraviti divjega kostanja ali ga dati spraviti, mora takoj, ko dozore plodovi, to naznaniti občinskemu uradu kraja, v katerem so divji kostanji, in dopuščati, da spravijo plodove osebe, ki jih je občinski predstojnik določil za to.

§ 3.

Občinski predstojnik nadzoruje redno izvršitev spravljanja divjega kostanja in mora, ako ne spravi divjega kostanja posestnik dreves sam, to prepustiti ali osebam, ki se zglasé prostovoljno, ali pa poveriti osebam spravljanje za občino.

§ 4.

Ako se spravi divji kostanj po § 3, mora tisti, ki je spravil divji kostanj, oziroma občina ponuditi dobljene plodove v nakup središču za krmila na Dunaju.

Ta ponudba se mora opraviti gledé plodov, ki so že spravljene dne, katerega dobi ta ukaz moč, do 5. dne oktobra 1916. l., gledé pozneje spravljениh plodov vsakočasno v 5 dneh po preteku vsakega mesca.

Divji kostanj plačuje središče za krmila po ceni, določeni v § 8, tistim osebam ali tisti občini, ki je ponudila nakup. Od tega plačila gredó tistemu, ki je spravil kostanj, tri četrtine, posestniku divjih kostanjev pa ena četrtina.

§ 5.

Kdor ima divji kostanj, želod ali bukvice (žir) tuzemskega izvira z izmeri najmanj 100 kg v posesti ali v hrambi, mora te zaloge naznaniti in ponuditi v nakup središču za krmila, ločeno po

vrstah ter imenuje lastnike. To naznanilo je podati gledé zalog, kar jih je že dne, katerega dobi ta ukaz moč, oziroma gledé pozneje spravljenih množin ob rokovih, ustanovljenih v § 4, odstavek 2.

Te dolžnosti so oproščene tiste osebe, ki potrebujejo v prvem odstavku imenovane pridelke v svojem gospodarstvu za krmilne namene; ako se pa nameravajo otujiti, ostane dolžnost naznaila in ponudbe tudi za te osebe v moči.

§ 6.

Središče za krmila mora do zadnjega dne mesca, ki sledi dnevu zglasitve, izjaviti, katere določno oznamenjene množine prevzame. S tistimi množinami, ki jih ne prevzame, more lastnik svobodno razpolagati. Isto velja, ako središče za krmila ne poda izjave v tem roku.

§ 7.

Vse množine, ki jih kupi središče za krmila v zmislu § 6, mora odvzeti v 6 tednih po podani izjavi o sprejetju, in jih v tem roku plačati v gotovini.

Do izročitve so posestniki oziroma hranilci nakupljenih pridelkov dolžni jih brezplačno hraniti, skrbno ravnati z njimi in jih ohraniti.

§ 8.

Središče za krmila mora prodajalcem plačati za pridelke v § 1 imenovane vrste, ki jih je odvzelo, primerne, toda k večjemu nastopne cene:

za divji kostanj 20 K,

za želod 35 K,

za bukvice (žir) 85 K.

Te cene se umevajo za 100 kg netto cassa od vseh avstrijskih železniških ali plovstvenih postaj za zrelo, suho, zdravo blago, brez prsti, listja ali tujih primesi, brez vreče in v njih so zapopadeni stroški nakladanja.

Ako se o višini cene ne doseže dogovor med središčem za krmila in prodajalcem, določi ceno v okviru ustanovljenih prevzemnih cen, pri vzemši stranke, okrajno sodišče, v čigar okolišu je blago, v nespornem postopanju, zaslišavši izvedence.

V tem primeru mora središče za krmila ob prevzetju začasno v gotovini plačati kupno ceno, ki jo je ponudilo. Odločba okrajnega sodišča se more v osmih dneh izpodbijati z rekurzom. Zoper odločbo II. stopnje ni dopusten nadaljen pravni pomoček. V koliko mora stroške postopanja povrniti ena izmed strank ali jih je deliti med stranke, odloči sodišče po svobodnem preudarku. Dolžnost dobave se ne odlaga s sodnim postopanjem.

§ 9.

Pravna opravila o divjem kostanju, želodu in bukvicah (žiru) tuzemskega izvira v izmeri najmanj 100 kg so nična. To velja tudi za taka pravna opravila, ki so bila sklenjena, preden se je razglasil ta ukaz, in še niso izpolnjena. Pravice zahtevati odškodnino zaradi neizpolnjene pogodbe, ki so nastale pred pričetkom veljavnosti tega ukaza, ostanejo neizpremenjene.

Določila prvega odstavka se ne uporabljajo na pravna opravila s središčem za krmila ali na pravna opravila o tistih množinah v prvem odstavku oznamenjenih plodov, s katerimi more lastnik svobodno razpolagati po § 6.

§ 10.

Železnice ali parnoplavstvena podjetja smejo sprejemati pošiljatve v § 1 oznamenjenih pridelkov v prevoz le tedaj, ako je voznim listinam za vsako pošiljatev pridejano prevozno potrdilo, ki ga je izdalo središče za krmila po vzorcu, predpisanem v dodatku.

Za pošiljatve vojaške uprave, za pošiljatve iz carinskega inozemstva, iz Ogrskega ter iz Bosne in Hercegovine ni treba takih prevoznih potrdil.

Pošiljatev, ki so ob času, ko dobi ukaz moč, že izročene prevoznemu zavodu, se ne tičejo ta določila.

§ 11.

Predmete v § 1 imenovane vrste v izmeri najmanj 100 kg, ki so se uvozili iz dežel ogrske krone, iz Bosne in Hercegovine ali iz carinskega inozemstva, morajo tiste osebe, ki so povzročile uvoz blaga, ponuditi središču za krmila ter navesti terjane cene.

Ponudbe se morajo opraviti gledé blaga, uvoženega, preden dobi ta ukaz moč, do najdalje

5. dne oktobra 1916. l., gledé pozneje uvoženega blaga najkasneje v 3 dneh po prihodu blaga v Avstrijo.

Ponudniki so vezani na svojo ponudbo 14 dni z učinkom, da se blago, ki je predmet ponudbe, v tem času ne sme drugam otujiti. Pravna opravila, ki greše zoper to prepoved, so nična.

Cena za blago, ki ga je prevzelo središče za krmila, se ustanovi s svobodnim dogovorom. Ako se ne doseže dogovor o višini cene, se uporabljajo določila § 8, odstavek 3.

§ 12.

Ako posestnik v § 1 oznamenjenih pridelkov ne ponudi, kakor je predpisano v §§ 4, 5 in 11, ali ako se brani izročiti zaloge, ki jih je zahtevalo središče za krmila, mora — ne kraté v § 14 določenih kazenskih posledic — politično oblastvo I. stopnje, v čigar okolišu so zaloge, razsoditi o dolžnosti, da se oddajo zaloge in, ako treba, odrediti, da se prisilno odvzamejo. Rzsodba ima moč zoper vsakega, ki ima pravice do zalog.

§ 13.

Ako se prisilno odvzamejo zaloge, je odbiti 10 odstotkov od cen, ki jih je ustanoviti po § 8.

Ako lastnik ali njegovo bivališče ni znano ali ako naj služi izkupilo za zadostitev zahtev tretjih oseb iz stvarnih pravic, je ceno položiti na sodišču. Prisilno odvzete zaloge mora njih zadnji posestnik brezplačno hraniti in ohraniti dotlej, da se odpeljejo.

§ 14.

Prestopke tega ukaza ter vsako sodelovanje ob preprečenju v njem ustanovljenih dolžnosti kaznujejo politična okrajna oblastva I. stopnje z denarno kaznijo do 5000 kron ali po svojem preudarku z zaporom do 6 mesecev, ako dejanje ne spada pod strožjo kazen.

Ako se stori prestopok v obratu obrti, se more razen tega razsoditi, da se odvzame obrtna pravica, ako so dani pogoji § 133 b, odst. 1, lit. a, obrtnega reda.

§ 15.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Hochenburger s. r.	Forster s. r.
Zenker s. r.	Spitzmüller s. r.
Handel s. r.	

Prevozno potrdilo.

Pošiljačevo ime.....
v (kraj)..... ima pravico poslati.....
..... kg (vrsta blaga)
v času od do 191...l.
od (ime pošiljalne postaje).....
v (ime namembne postaje).....
po (železnici ali parniku) na naslov (prejemnikovo ime in stanovišče)
.....

Na Dunaju, dne

L. S.

Podpis središča za krmila.

To potrdilo je trpežno prišiti na vozno listino.
Da je potrdilo pridejano, je zaznamovati v vozni listini.
Potrdilo naj odvzame namembna postaja.

331.**Ukaz poljedelskega ministra v po-
razumu z udeleženi ministri
z dne 28. septembra 1916. l.,**

**s katerim se uravnava promet z mezdrom (usnjem
za klej).**

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) se ukazuje tako:

§ 1.

Pod predpise tega ukaza spada mezdra, to so vsi odpadki, ki nastanejo ob podelovanju sirovih kož, izvzemši dlako, kopita (parklje) in rogove.

Mezdra se sme spravljati v promet in podelovati le po določenih tega ukaza.

§ 2.

Kdor ima mezdrom suho, mokro, soljeno ali vloženo v hrambi, mora množine, kar jih je, ločeno po vrstah in lastnikih, oznamenivši lastnike in kraj skladišča, naznaniti središču za krmila in ponuditi v nakup.

Ta naznanila se morajo podati gledé zalog, kar jih je že dne, katerega dobi ta ukaz moč, do 5. dne oktobra 1916. l., gledé pozneje pripadajočih ali v avstrijske dežele uvoženih množin vsakočasno v 5 dneh po preteku vsakega mesca.

§ 3.

Središče za krmila je dolžno odvzeti naznanjeno mezdrom, kolikor je v stanju, ki je porabno za nadaljnje podelovanje. Odvzeti in plačati se mora v 6 tednih po ustanovitvi prevzemne cene. Do izročitve so posestniki oziroma hranilci mezdre dolžni jo brezplačno hraniti, skrbno ravnati z njo in jo ohraniti.

§ 4.

Središče za krmila mora prodajalcu plačati za mezdrom, ki jo je odvzelo, primerne, k večjemu pa nastopne cene:

Za mokro mezdrom, striženo z roko, ako se je dobro odkapala, in sicer:

za telečjo mezdrom	8·00 K
„ govejo mezdrom	7·00 „
„ govejo cepljeno mezdrom	9·00 „
„ goveje glave in odrezke, brez dlake	8·50 „
„ goveje glave z dlako	7·50 „
„ konjsko mezdrom	4·50 „
„ konjsko mezdrom od ščitov	5·20 „
„ ovčjo mezdrom s stružino	2·80 „
„ ovčjo mezdrom, glave in odrezke	5·00 „
„ kozjo mezdrom, glave in odrezke	8·40 „
„ kipsovo mezdrom	4·70 „

Cena strojne mezdre se ustanavlja ustrezno manjši vrednosti, toda polovica cene za mezdrom, striženo z roko, se ne sme preseči.

Cena za suho mezdrom ne sme presegati četrtega zneska za mokro mezdrom navedenih cen. Ako blago ni vsaj srednje vrste in dobrote in ako nima v trgovini običajne vlažnosti, je ceno primerno znižati.

Določitev cene za mezdrom, ki se uvaža v avstrijske dežele, potem, ko dobi ta ukaz moč, se prepušča svobodnemu dogovoru.

V 2., 3. in 4. odstavku ustanovljene cene se umevajo za 100 kg netto cassa od vseh avstrijskih železniških in plovstvenih postaj, brez vreč in v njih so zapopadeni stroški nakladanja.

Ako se o višini cene ne doseže dogovor med središčem za krmila in prodajalcem, določi to ceno v okviru prevzemne cene, ustanovljene v sprednjih odstavkih, privzemši stranke, okrajno sodišče, v čigar okolišu je blago, v nespornem postopanju, zaslišavši izvedence. V tem primeru mora središče za krmila, ob prevzetju začasno v gotovini plačati ceno, ki jo je ponudilo. Odločba okrajnega sodišča se more v osmih dneh izpodbijati z rekurzom. Zoper odločbo II. stopnje ni dopusten nadaljen pravni pomoček. V koliko mora stroške postopanja povrniti ena izmed strank ali jih je deliti med stranke, odloči sodišče po svobodnem preudarku. Dolžnost dobave se ne odlega s sodnim postopanjem.

§ 5.

Ako se posestnik oziroma hranilec mezdre brani izročiti zaloge, ki jih je zahtevalo središče za krmila, mora politično oblastvo I. stopnje, v čigar okolišu so zaloge, razsoditi o dolžnosti, da se oddadajo zaloge in, ako treba, odrediti, da

se prisilno oddajo. Razsodba ima moč zoper vsakega, ki ima pravice do zalog.

§ 6.

Ako se prisilno odvzamejo zaloge, je odbiti 10 odstotkov od cene, ki se ustanovi po § 4.

§ 7.

Prisilno odvzete zaloge mora njih zadnji posestnik brezplačno hraniti in ohraniti dotlej, da se odpeljejo.

§ 8.

Prepovedano je podelovati mezdro v druge snovi nego v krmila, klej in želatino.

Poljedelski minister določi v porazumu s trgovskim ministrom najvišjo izmero, do katere se sme podelovati mezdra za narejanje krme. Z ostankom razpolaga središče za krmila po ukazilih trgovskega ministra.

Ako se odkáže mezdra za izdelovanje kleja in želatine, ne sme središče za krmila pobirati pribitka k prevzemni ceni.

Za narejanje krme določeno mezdro je razmastiti. Dobljeno maščobo je prepustiti središču za olje in mast d. dr. na Dunaju.

Cena maščobe se dogovori med središčem za krmila in središčem za olje in mast. Ako se ne doseže tak dogovor, določi ceno poljedelski minister v porazumu s trgovskim ministrom.

§ 9.

Pravna opravila, ki greše zoper določila tega ukaza, so nična. To velja tudi o takih kupnih in dobavnih pogodbah o mezdri, ki so bile sklenjene,

preden je dobil ta ukaz moč, kolikor še niso izpolnjene.

Pravice zahtevati odškodnino zaradi neizpolnjene pogodbe, ki so nastale pred pričetkom veljavnosti tega ukaza, ostanejo neizpremenjene. Izpolnitev sama je prepovedana tudi v tem primeru.

§ 10.

Železniška ali parnoplovstvena podjetja smejo sprejemati pošiljate mezdre v prevoz le tedaj, ako je voznim listinam za vsako pošiljatev prideljano prevozno potrdilo, ki ga je izdalo središče za krmila po priloženem vzorcu. Pošiljatev, ki so ob času, ko dobi ukaz moč, že izročene prevoznemu zavodu, se ne tičejo ta določila. Za pošiljate vojaške uprave, ter za pošiljate iz carinskega inozemstva, iz Ogrskega ter iz Bosne in Hercegovine ni treba takih prevoznih potrdil.

§ 11.

Prestopke tega ukaza ter vsako sodelovanje ob preprečenju v tem ukazu ustanovljenih dolžnosti kaznujejo politična oblastva I. stopnje z denarnimi kaznimi do 5000 kron ali po svojem preudarku z zaporom do 6 mesecev, ako dejanje ne spada pod strožjo kazen.

Ako se stori prestopok v izvrševanju obrti, se more razen tega odrediti, da se odvzame obrtna pravica, ako so dani pogoji § 133 b, odst. 1, lit. a, obrtnega reda.

§ 12.

Ta ukaz dobi moč dne razglasitve.

Hochenburger s. r. Forster s. r.
Zenker s. r. Spitzmüller s. r.
Handel s. r.

Prevozno potrdilo za mezdro.

Pošiljačevo ime

v ima pravico poslati

..... kg mezdre,

in sicer v času od do

od (ime pošiljalne postaje)

v (ime namembne postaje)

po (železnici ali parniku) na naslov (prejemnikovo ime in stanovališče)

.....

Na Dunaju, dne 191... l.

L. S.

Središče za krmila.

To potrdilo je trpežno priložiti vozni listini.

V vozni listini je zaznamovati, da je pridejano potrdilo.

Namembna postaja naj odvzame potrdilo.

Iz c. kr. dvorne in državne tiskarne.

Protono potabile

di medicina

di D. D. D.

Stazione di Roma